

รูปแบบการบริหารโดยใช้กระบวนการบริหารคุณภาพร่วมกับชุมชนแห่งการ
เรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
สำหรับครูโรงเรียนลานทรายพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาสุรินทร์

A Management Model Using Total Quality Management Process in Conjunction
with Professional Learning Communities to Enhance Active Learning
Management Capabilities for Teachers at Lansai Phittayakom School,
Secondary Educational Service Area Office Surin

ทศพร สมพันธ์
Thossaporn Sompun

โรงเรียนลานทรายพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์
Lansai Phittayakom School, Secondary Educational Service Area Office Surin, Thailand.
E-mail: mumath2010@gmail.com

Received August 26, 2025; Revised October 7, 2025; Accepted October 17, 2025

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันความต้องการ เพื่อสร้าง เพื่อทดลองใช้ และเพื่อ
ประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้กระบวนการบริหารคุณภาพร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อ
เสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ครูโรงเรียนลานทราย
พิทยาคม จำนวน 23 คน ที่ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามสภาพ
ปัจจุบันความต้องการ รูปแบบ แบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และแบบประเมินรูปแบบ
วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า
1) ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง และความต้องการ ภาพรวมอยู่ใน
ระดับมากที่สุด 2) รูปแบบประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ
เนื้อหาของรูปแบบ กระบวนการของรูปแบบ และการวัดและประเมินผลรูปแบบ โดยมีกระบวนการบริหารคุณภาพ
PDSA ที่แต่ละขั้นตอนในกระบวนการบริหารคุณภาพประกอบด้วยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้แก่ การมี
วิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกัน การร่วมแรงร่วมใจของทีม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแบ่งปันการปฏิบัติ การ
สนทนาเพื่อสะท้อนผลและชี้แนะการปฏิบัติงาน การประยุกต์ใช้ความรู้และปรับปรุง และการสนับสนุนชุมชน
โดยรูปแบบมีความเป็นไปได้และความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 3) หลังการใช้รูปแบบ พบว่า ความสามารถ
ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับมากที่สุด 4) ผลการประเมินในรูปแบบในด้านความเป็นไปได้ ความ
เหมาะสม ความถูกต้องและครอบคลุม และความเป็นประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหาร; กระบวนการบริหารคุณภาพ; ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ; การจัดการเรียนรู้เชิงรุก

Abstract

This article aimed to study the current situation and needs, to develop, to implement, and to evaluate a management model using quality management processes in conjunction with professional learning communities to enhance active learning management capabilities. The sample used in this study consisted of 23 teachers from Lansai Phittayakhom School, selected through purposive sampling. The research instruments included questionnaires on current situation and needs, the model, an assessment form for active learning management capabilities, and a model evaluation form. Data were analyzed using content analysis, mean, and standard deviation. The research findings revealed that: 1) The overall current situation was at a moderate level of implementation, and the overall needs were at the highest level. 2) The model consisted of 5 components: principles of the model, objectives of the model, content of the model, processes of the model, and measurement and evaluation of the model. It incorporated the PDSA quality management process, with each step integrating professional learning community elements including: shared vision and goals, collaborative teamwork, sharing and exchanging learning practices, reflective dialogue and coaching, application of knowledge and improvement, and community support. The model demonstrated feasibility and appropriateness at the highest level. 3) After implementing the model, active learning management capabilities were at the highest level. 4) The evaluation results of the model in terms of feasibility, appropriateness, accuracy and comprehensiveness, and usefulness were overall at the highest level.

Keywords: Management Model; Quality Management Process; Professional Learning Community; Active Learning Management

บทนำ

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) กำหนดเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2 ด้าน คือ (1) ด้านผู้เรียน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ทักษะ 3Rs8Cs และ (2) ด้านระบบการศึกษา มีเป้าหมาย 5 ประการ ได้แก่ การเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานอย่างทั่วถึง (Access) ความเท่าเทียม (Equity) คุณภาพ (Quality) ประสิทธิภาพ (Efficiency) และความทันสมัยสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลก (Relevancy) ทั้งนี้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ราชกิจจานุเบกษา, 2560) ซึ่งเน้นการจัดการศึกษาโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ พร้อมส่งเสริมให้ครูพัฒนากระบวนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) จึงเป็นแนวทางสำคัญในการบรรลุเป้าหมายดังกล่าว เนื่องจากเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม ลงมือปฏิบัติ วิเคราะห์ และสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Noakes, 1993) ซึ่งสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

อย่างไรก็ตาม การยกระดับคุณภาพการศึกษาในประเทศไทยยังเผชิญข้อจำกัดสำคัญ โดยเฉพาะด้านครู ทัศนคติ (2560) ระบุว่าครูจำนวนมากยังขาดความรู้และความเข้าใจในการออกแบบและจัดการเรียนรู้ ไม่สามารถสร้างกิจกรรมที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ และยังขาดการสนับสนุนทางวิชาการที่ต่อเนื่อง ส่งผลให้การปฏิรูปการเรียนรู้ไม่บรรลุเป้าหมาย ปัญหานี้สะท้อนให้เห็นว่าการพัฒนาครูแบบเดิมที่เน้นการอบรมเชิงบรรยาย

หรือการพัฒนาเป็นรายบุคคลอาจไม่เพียงพอ จำเป็นต้องมีกลไกที่ช่วยให้ครูเรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่องในบริบทของการปฏิบัติงานจริง

โรงเรียนลานทรายพิทยาคม (2564) เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบ O-NET ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ ส่วนหนึ่งเกิดจากการที่ครูยังไม่สามารถปรับเปลี่ยนการสอนเป็นเชิงรุกได้อย่างมีประสิทธิภาพ และขาดชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ที่เป็นกลไกสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกัน ปัญหาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการบริหารที่เป็นระบบ เพื่อสนับสนุนให้ ครูสามารถพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้อย่างยั่งยืน จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่ เกี่ยวข้อง พบว่ามีสองแนวทางสำคัญที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ประการแรก คือ กระบวนการบริหารคุณภาพวงจร PDSA (Plan-Do-Study-Act) ของ W. Edwards Deming Institute (2017) ซึ่งเป็นกระบวนการที่เน้นการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ผ่านการวางแผน ดำเนินการ ศึกษาผล และปรับปรุง กระบวนการนี้สอดคล้องกับแนวคิดของมิตซูฮิโกะ อิชิฮะระ (2561) ที่กล่าวว่าวงจร PDSA ช่วยยกระดับความสามารถของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประการที่สอง คือ แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ซึ่ง DuFour (2010) อธิบายว่าเป็นการรวมตัวของบุคลากร วิชาชีพที่มีเป้าหมายชัดเจนในการปฏิบัติภารกิจร่วมกันจนเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมโรงเรียน ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2560) การดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพจากแนวคิดของนักวิชาการพบว่า มีปัจจัยสำคัญ 5 ประการ ความ เป็นผู้นำที่สนับสนุนและแบ่งปัน การเรียนรู้ร่วมกันและประยุกต์ใช้ความรู้ ค่านิยมร่วม และวิสัยทัศน์ร่วม เจื้อนโซ่ที่ช่วยผดุงความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ และการแบ่งปันการปฏิบัติ องค์ประกอบเหล่านี้ช่วยสร้าง สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพของครูอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ชารีณี ตรีวิทย์ (2560) ยัง เสนอให้ใช้กระบวนการ Lesson Study ซึ่งเป็นความร่วมมือของครูในการออกแบบ ทดลอง และปรับปรุงบทเรียน ในสถานการณ์สอนจริง เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของ ครู

ความจำเป็นในการศึกษาครั้งนี้จึงเกิดจากการตระหนักว่า การพัฒนาความสามารถของครูในการจัดการ เรียนรู้เชิงรุกจำเป็นต้องอาศัยทั้งกระบวนการบริหารที่เป็นระบบและกลไกการเรียนรู้ร่วมกันของครูอย่างต่อเนื่อง การผสมผสานกระบวนการ PDSA กับ PLC จะช่วยให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน โดย PDSA ทำหน้าที่เป็นกรอบการบริหาร จัดการที่เป็นระบบ ในขณะที่ PLC สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้และพัฒนาร่วมกันของครู ซึ่งสอดคล้องกับ องค์ประกอบของความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่วารินทร์พร ฟันเฟื่องฟู (2562) ได้กำหนดไว้ 5 ด้าน ได้แก่ การออกแบบการเรียนรู้ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อวัตกรรมการ เรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะมีการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารคุณภาพ และ PLC แยกกันมาแล้ว แต่ยังขาดการศึกษาที่บูรณาการทั้งสองแนวคิดเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะใน บริบทของการพัฒนาความสามารถครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การศึกษาครั้งนี้จึงมุ่งเน้นการพัฒนารูปแบบการ บริหารที่ผสมผสานกระบวนการ PDSA เข้ากับองค์ประกอบของ PLC อย่างเป็นระบบ โดยมีการกำหนดองค์ประกอบ ของรูปแบบอย่างชัดเจนให้รูปแบบมีความเป็นรูปธรรมและสามารถนำไปใช้ได้จริง

บทความนี้เสนอการพัฒนารูปแบบการบริหารโดยใช้กระบวนการบริหารคุณภาพร่วมกับชุมชนแห่งการ เรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกให้สอดคล้องกับบริบทการศึกษา ในปัจจุบัน โดยคาดหวังว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นจะช่วยเพิ่มความรู้ ความเข้าใจ และทักษะการสอนเชิงรุกของครู พร้อมสร้างบรรยากาศการทำงานแบบเพื่อนร่วมวิชาชีพที่เอื้อต่อการเรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป้าหมาย

สูงสุดคือการยกระดับคุณภาพครูและนักเรียนให้สอดคล้องกับบริบทการศึกษายุคใหม่ และเป็นไปตามเป้าหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการแนวทางการพัฒนารูปแบบการบริหารโดยใช้กระบวนการบริหารคุณภาพร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารโดยใช้กระบวนการบริหารคุณภาพร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับครูโรงเรียนลานทรายพิทยาคม
3. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้กระบวนการบริหารคุณภาพร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับครูโรงเรียนลานทรายพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์
4. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้กระบวนการบริหารคุณภาพร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในด้านความเป็นไปได้ ความเหมาะสม ความถูกต้องและครอบคลุม และความเป็นประโยชน์

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดการพัฒนารูปแบบ

รูปแบบ (Model) เป็นเครื่องมือทางความคิดที่บุคคลใช้ในการสืบสอบหาคำตอบ ความรู้ ความเข้าใจในปรากฏการณ์ทั้งหลาย รูปแบบมีลักษณะเช่นเดียวกับสมมติฐานที่บุคคลอาจสร้างขึ้นจากความคิด ประสบการณ์ การใช้อุปมาอุปไมย หรือจากทฤษฎีและหลักการต่างๆ ได้ แต่รูปแบบไม่ใช่ทฤษฎี (ทิตินา แคมมณี, 2556) รูปแบบเป็นรูปธรรมของความคิดที่เป็นนามธรรม ซึ่งบุคคลแสดงออกมาในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เช่น เป็นคำอธิบาย เป็นแผนผัง ไดอะแกรม หรือแผนภาพ เพื่อช่วยให้ตนเองและบุคคลอื่นสามารถเข้าใจได้ชัดเจนขึ้น

องค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย 1) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 2) ทฤษฎีพื้นฐานและหลักการของรูปแบบ 3) ระบบงานและกลไกของรูปแบบ 4) วิธีดำเนินงานของรูปแบบ และ 5) แนวการประเมินรูปแบบ โดยมีคำอธิบายศัพท์เฉพาะประกอบรูปแบบพร้อมมีเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้การจัดทำคู่มือการใช้รูปแบบ โดยนำสาระขององค์ประกอบบรรจุไว้อย่างสมบูรณ์ (สมชัย จรรยาไพบูลย์, 2555)

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารคุณภาพ

การบริหารสถานศึกษา เป็นการดำเนินการต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป เกิดการรับรู้ กระบวนการในการบริหารสถานศึกษา สร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานจนเกิดความร่วมมือ และความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของสถานศึกษา (จิตติมา อัครธิติพงศ์, 2561)

หลักการและกระบวนการบริหารคุณภาพ เพื่อให้การจัดการบริหารสถานศึกษามีคุณภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีหลักและกระบวนการบริหาร W. Edwards Deming Institute (2017) กล่าวถึง วงจรคุณภาพของเดมมิง ว่า เป็นวงจรการบริหารงานคุณภาพ ประกอบด้วยวงจร 4 วงจร ในกระบวนการทำงาน ได้แก่ วงจรการวางแผนดำเนินงาน (P: Plan) เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์และคาดการณ์ผลลัพธ์ หรือการกำหนดคำถามและสมมติฐาน วงจรขึ้นกระบวนการดำเนินงาน (D: Do) เป็นดำเนินการทดลองตามแผน เก็บรวบรวมข้อมูลอย่างระมัดระวัง บันทึกสิ่งที่เกิดขึ้นจริง วงจรขึ้นตรวจสอบหรือการศึกษาใหม่ (C: Check/ S: Study) เป็นการวิเคราะห์และศึกษาข้อมูลที่ได้ เปรียบเทียบผลลัพธ์กับคาดการณ์ เรียนรู้จากข้อมูลและประสบการณ์ และวงจรการทบทวน

เพื่อดำเนินการปรับปรุงผลงาน (A: Action) ตัดสินใจว่าจะนำการเปลี่ยนแปลงไปใช้หรือไม่ ปรับปรุงหรือละทิ้งการเปลี่ยนแปลง วางแผนสำหรับวงจรถัดไป จึงนิยมเรียกวงจรคุณภาพของเดมมิ่งว่าวงจรคุณภาพ PDCA หรือ PDSA สอดคล้องกับ แนวตา พุดสวัสดิ์ และคณะ (2561) กล่าวว่า การควบคุมคุณภาพโดยเดมมิ่ง (PDCA) หรือที่ได้พัฒนาเป็นวงจร PDSA ช่วยยกระดับความสามารถของสถานศึกษาโดยการบริหารแบบสมดุล (Balance Scorecard) ตามมุมมองทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านประสิทธิผลด้านความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ด้านกระบวนการภายใน และด้านการเรียนรู้และพัฒนา โดยมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ อันประกอบด้วยแผนงานกิจกรรมโครงการต่าง ๆ ตามกรอบยุทธศาสตร์นั้น เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ อันจะนำไปสู่ความสำเร็จของการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน การบริหารแบบสมดุล จะช่วยให้ผู้บริหารรับรู้ถึงสภาพปัญหาที่เป็นจุดอ่อน ความไม่ชัดเจน รวมทั้งสภาพที่เป็นจุดแข็ง จุดเด่นของการบริหารจัดการที่ผ่านมา และช่วยในการกำหนดยุทธศาสตร์ในการจัดการได้อย่างชัดเจน

แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นการรวมตัวของบุคลากร โดยเฉพาะบุคลากรวิชาชีพที่มีเป้าหมายชัดเจนในการรวมตัวกัน เพื่อปฏิบัติภารกิจ หรือทำกิจกรรมต่าง ๆ จนเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมโรงเรียน (DuFour, 2010)

องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นคุณลักษณะหรือเอกลักษณ์ของแต่ละชุมชนตามธรรมชาติความเป็นจริงของชุมชนนั้น ๆ ซึ่งมีบริบทที่แตกต่างกัน ซึ่ง วิจารย์ พานิช (2555) ให้แนวคิดลักษณะขององค์ประกอบสำคัญของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูระดับสถานศึกษา ดังนี้ 1) วิสัยทัศน์ หรือเป้าหมายร่วม (shared vision/goals) การรวมกลุ่มเพื่อเรียนรู้ จำเป็นต้องเห็นภาพ/ทิศทางแห่งความสำเร็จที่เป็นความหวังร่วมกัน 2) ทีมงานร่วมแรงร่วมใจ หรือร่วมมือร่วมพลัง (collaborative teamwork) การเรียนรู้ของทีมครูบนพื้นฐานงานที่ต้องร่วมกันทุกกิจกรรม ได้แก่ การคิด ทำความเข้าใจ ตัดสินใจ วางแนวปฏิบัติประเมินผล และรับผิดชอบร่วมกัน จากสถานการณ์หรืองานจริงที่เป็นโจทย์ร่วมกัน 3) ร่วมเป็นผู้นำ (shared leadership) มีสองลักษณะคือ ผู้สร้างให้เกิดการนำร่วม ภาวะผู้นำร่วม เกิดจากการทำงานที่เน้นการกระจายอำนาจ 4) การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ (professional learning and development) มีจุดเน้นของการเรียนรู้ที่สำคัญสองประการ การเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพบนพื้นฐานของประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติ และการเรียนรู้เพื่อจิตวิญญาณของความเป็นครู คือ การเรียนรู้เพื่อรู้จักตนเอง รู้จักผู้เรียนที่มากกว่าความรู้ แต่กลับเป็นความเป็นมนุษย์ ความฉลาดทางอารมณ์ และการเรียนรู้เพื่อเปลี่ยนแปลง 5) ชุมชนกัลยาณมิตร (caring community) มุ่งความเป็นชุมชนแห่งความสุขในการทำงานและการอยู่ร่วมกันโดยเน้นวัฒนธรรมแบบเปิดเผย สร้างความรู้สึกปลอดภัย อิสระวางใจ และเคารพซึ่งกัน 6) โครงสร้างสนับสนุนชุมชน (supportive structure) จะสนับสนุนให้เกิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพและคงอยู่ ได้แก่ การอยู่ร่วมกันแบบกัลยาณมิตรระหว่างผู้บริหารและปฏิบัติกร ปฏิบัติงานแบบทีมงาน จัดสรรปัจจัยสนับสนุนการทำงานแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เช่น เวลา วาระ สถานที่ ขนาดชั้นเรียน ขวัญกำลังใจ และบรรยากาศ

แนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก คือ การจัดการเรียนรู้ที่นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ ผู้เรียนจะไม่นั่งฟังการบรรยายเพียงอย่างเดียวแต่จะลงมือกระทำ เพื่อให้เกิดทักษะในด้านต่างๆ ผู้เรียนจะมีการวิเคราะห์และสร้างความรู้ขึ้นมาจากการที่พวกเขาได้อภิปรายหรือการจดบันทึก (Noakes, 1993)

องค์ประกอบสำคัญของความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบไปด้วย การออกแบบการเรียนรู้ เป็นพฤติกรรมหรือการกระทำในการออกแบบการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ลงมือปฏิบัติ และสร้างความรู้ด้วยตนเอง การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นพฤติกรรมหรือการกระทำที่แสดงออก

ในการจัดทำแผนการ จัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ลงมือปฏิบัติ และสร้างความรู้ด้วยตนเอง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นพฤติกรรมหรือการกระทำในการจัดการเรียนรู้ในลักษณะต่าง ๆ ซึ่งให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ลงมือปฏิบัติ และสร้างความรู้ด้วยตนเอง การพัฒนาสื่อวัตกรรมการเรียนรู้ เป็นพฤติกรรมหรือการกระทำในการพัฒนาสื่อวัตกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ลงมือปฏิบัติ และสร้างความรู้ด้วยตนเอง และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นพฤติกรรมหรือการกระทำที่แสดงออกในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ผู้เรียน การสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล การใช้วิธีการและเครื่องมือวัดและประเมินผลการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมประเมิน (วารินทร์พร ฟันเฟื่องฟู, 2562)

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องข้างต้น ผู้วิจัยได้นำเอารูปแบบการบริหารคุณภาพตามวงจรคุณภาพ PDSA และแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่สังเคราะห์ได้ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกัน (Shared Vision and Goal) การร่วมแรงร่วมใจของทีม (Collaborative Teamwork) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแบ่งปันการปฏิบัติ (Knowledge and Practice Sharing) การสนทนาเพื่อสะท้อนผลและชี้แนะการปฏิบัติงาน (Advice and Reflective dialogue) การประยุกต์ใช้ความรู้และปรับปรุง (Application of knowledge and improvement) และการสนับสนุนชุมชน (Supportive conditions) มาใช้ในการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ใน 4 ด้าน ได้แก่ 1)การออกแบบการเรียนรู้และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2) การใช้และพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้เชิงรุก 3)การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก และ 4) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการ และวิเคราะห์ สังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการพัฒนารูปแบบ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารคุณภาพ แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก กำหนดกรอบแนวคิดเพื่อแสดงให้เห็นว่า ตัวแปรต้น (รูปแบบการบริหาร) มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม (ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก) และนำไปสู่กระบวนการทั้งหมดดำเนินไปอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างยั่งยืน ดังแผนภาพที่ 1

ตัวแปรต้น

รูปแบบการบริหารโดยใช้ทฤษฎีเชิงระบบร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

1. **หลักการ:** การเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูให้มีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาคุณภาพการของผู้เรียน โดยใช้หลักการบริหารคุณภาพวงจร PDSA ร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
2. **วัตถุประสงค์:** เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูโรงเรียนลานทรายพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์
3. **เนื้อหา :** การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย 1)การออกแบบการเรียนรู้และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2) การใช้และพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้เชิงรุก 3)การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก และ 4) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน
4. **กระบวนการของรูปแบบ**

การดำเนินงานและการบริหารจัดการ ของผู้วิจัยในการนำไปใช้เพื่อพัฒนาครูในโรงเรียนให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกแนวทางการบริหารคุณภาพตามวงจรคุณภาพ PDSA (Plan-Do-Study-Act) ร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย

- องค์ประกอบที่ 1 การมีวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกัน
- องค์ประกอบที่ 2 การร่วมแรงร่วมใจของทีม
- องค์ประกอบที่ 3 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแบ่งปันการปฏิบัติ
- องค์ประกอบที่ 4 การสนทนาเพื่อสะท้อนผลและชี้แนะการปฏิบัติงาน
- องค์ประกอบที่ 5 การประยุกต์ใช้ความรู้และปรับปรุง
- องค์ประกอบที่ 6 การสนับสนุนชุมชน

5. **การวัดและประเมินผล ประกอบด้วย**การวัดประเมินผล

การประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู

ตัวแปรตาม

ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

- 1) การออกแบบการเรียนรู้และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- 2) การใช้และพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้เชิงรุก
- 3) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก
- 4) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยและพัฒนา (Research and Development) พื้นที่วิจัย คือ โรงเรียนลานทรายพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ โดยมีการแบ่งขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการแนวทางการพัฒนารูปแบบ

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วยครูโรงเรียนลานทรายพิทยาคม ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 25 คน ซึ่งได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อสำรวจสภาพปัจจุบันและความต้องการแนวทางการพัฒนารูปแบบการบริหารโดยใช้กระบวนการบริหารคุณภาพร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 24 ข้อคำถาม โดยคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยการนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ประกอบด้วยอาจารย์ในมหาวิทยาลัยผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาหรือการบริหารการศึกษา 3 คน ผู้บริหารการศึกษาระดับสูงที่มีวิทยฐานะเชี่ยวชาญหรือจบการศึกษาระดับปริญญาเอก 1 คน ผู้บริหารสถานศึกษาวิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ 2 คน และศึกษานิเทศก์ผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศการศึกษา 1 คน การตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างเนื้อหา กับจุดประสงค์ที่ต้องการวัดพบว่าข้อคำถามทั้งหมดมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.88 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบ

ผู้วิจัยนำผลการศึกษาข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 และการศึกษาข้อมูลจากเอกสารเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบ ยกร่างรูปแบบและตรวจสอบคุณภาพของ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 1) แบบตรวจสอบความเป็นไปได้และความเหมาะสมของรูปแบบ และ 2) แบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ด้วยการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ 7 คน (ชุดเดิม) ผลการตรวจสอบพบว่าข้อคำถามทั้งหมดมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 แสดงว่าทุกข้อใช้ได้ การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยนำแบบประเมินทั้งสองชุดเสนอผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คน ที่ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย ผู้บริหารการศึกษาวิทยฐานะเชี่ยวชาญหรือระดับปริญญาเอก 2 คน ผู้บริหารสถานศึกษาวิทยฐานะเชี่ยวชาญ 3 คน ผู้บริหารสถานศึกษาระดับปริญญาเอก 2 คน และอาจารย์มหาวิทยาลัยผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา 2 คน ให้ทำการประเมินตามแบบประเมิน ได้รับแบบประเมินกลับคืนมาครบทั้งหมด 9 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบประเมินและดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาผลการใช้รูปแบบ

กลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนลานทรายพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ปีการศึกษา 2566 จำนวน 23 คน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือ คือ แบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 24 ข้อ การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ด้วยการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ 7 คน (ชุดเดิม) ได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ และตรวจสอบความเชื่อมั่น โดยทดลองใช้กับครูโรงเรียนช้างบุญวิทยา จำนวน 20 คน (กลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค พบว่าค่าความเชื่อมั่น 0.95 การเก็บรวบรวมข้อมูลในจากกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมิน โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินรูปแบบ

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูโรงเรียนลานทรายพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 23 คน ที่ผ่านกระบวนการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้กระบวนการบริหารคุณภาพร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพแล้ว ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

โดยเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้กระบวนการบริหารคุณภาพร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นแบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ ประเมินใน 4 ประเด็น ได้แก่ 1) ด้านความเป็นประโยชน์ 2) ด้านความเป็นไปได้ 3) ด้านความเหมาะสม และ 4) ความถูกต้องครอบคลุม การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ 7 คน (ชุดเดิม) ผลการตรวจสอบพบว่าข้อคำถามทั้งหมดมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ และการหาค่าความเชื่อมั่น โดยทดลองใช้กับครูโรงเรียนข้างบุญวิทยา อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 20 คน (กลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย) ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.90 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างได้รับแบบประเมินกลับคืนมาครบทั้งหมด 23 ฉบับ จากนั้นตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบประเมินและดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1. ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันและความต้องการแนวทางการพัฒนารูปแบบการบริหารโดยใช้กระบวนการบริหารคุณภาพร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูโรงเรียนลานทรายพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบันและความต้องการแนวทางการพัฒนารูปแบบการบริหารโดยใช้กระบวนการบริหารคุณภาพร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

รายการประเมิน	สภาพปัจจุบัน			ความต้องการ		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
การวางแผน (P : Plan)	3.13	0.08	ปานกลาง	4.84	0.05	มากที่สุด
การดำเนินการ (D : Do)	3.23	0.09	ปานกลาง	4.84	0.07	มากที่สุด
การเรียนรู้ (S : Study)	3.05	0.02	ปานกลาง	4.85	0.08	มากที่สุด
การปรับปรุง (A : Act)	2.97	0.06	ปานกลาง	4.80	0.12	มากที่สุด
รวม	3.10	0.03	ปานกลาง	4.83	0.04	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการสอบถามสภาพปัจจุบันและความต้องการแนวทางการพัฒนารูปแบบการบริหารโดยใช้กระบวนการบริหารคุณภาพร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของครูโรงเรียนลานทรายพิทยาคม พบว่า สภาพปัจจุบัน โดยรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง ด้วยค่าเฉลี่ย 3.10 และความต้องการกระบวนการบริหารคุณภาพร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้วยค่าเฉลี่ย 4.83 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมอยู่ที่ 0.04 แสดงให้เห็นว่าครูมีความต้องการที่สอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2. ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารโดยใช้กระบวนการบริหารคุณภาพร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับ ครูโรงเรียนลานทรายพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการของรูปแบบวัตถุประสงค์ของรูปแบบ เนื้อหาของรูปแบบ กระบวนการของรูปแบบ และการวัดและประเมินผลรูปแบบ โดยมีกระบวนการบริหารคุณภาพ PDSA ที่แต่ละขั้นตอนในกระบวนการบริหารคุณภาพประกอบด้วยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกัน (Shared Vision and Goal) องค์ประกอบที่ 2 การร่วมแรงร่วมใจของทีม (Collaborative Teamwork) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแบ่งปันการปฏิบัติ (Knowledge and Practice Sharing) การสนทนาเพื่อสะท้อนผลและชี้แนะการปฏิบัติงาน (Advice and Reflective dialogue) การประยุกต์ใช้ความรู้และปรับปรุง (Application of knowledge and improvement) และการสนับสนุนชุมชน (Supportive conditions) ซึ่งโดยรวมรูปแบบและคู่มือการใช้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3. ผลการวิจัยพบว่า ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้กระบวนการบริหารคุณภาพร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูโรงเรียนลานทรายพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูโรงเรียนลานทรายพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

รายการประเมิน	ผลการประเมิน		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1) การออกแบบการเรียนรู้และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.81	0.09	มากที่สุด
2) การใช้และพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้เชิงรุก	4.68	0.05	มากที่สุด
3) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก	4.75	0.11	มากที่สุด
4) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.77	0.11	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.75	0.15	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ภายหลังจากใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้กระบวนการบริหารคุณภาพร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูโรงเรียนลานทรายพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ผลการประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.75 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมอยู่ที่ 0.15 แสดงให้เห็นว่าครูทุกคนมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่สม่ำเสมอและใกล้เคียงกัน สะท้อนถึงประสิทธิผลของรูปแบบการบริหารที่นำไปใช้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 4. ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้กระบวนการบริหารคุณภาพร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูโรงเรียนลานทรายพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้กระบวนการบริหารคุณภาพร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ความเป็นไปได้	4.79	0.09	มากที่สุด
ความเหมาะสม	4.77	0.05	มากที่สุด
ความถูกต้องและครอบคลุม	4.78	0.05	มากที่สุด
ความเป็นประโยชน์	4.83	0.03	มากที่สุด
รวม	4.79	0.02	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า ประสิทธิภาพของรูปแบบการบริหารโดยใช้กระบวนการบริหารคุณภาพร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับ ครูโรงเรียนลานทรายพิทยาคม ตามความคิดเห็นของครู ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้วยค่าเฉลี่ย 4.79 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมอยู่ที่ 0.02 แสดงให้เห็นว่าผู้ประเมินทุกคนมีความเห็นสอดคล้องกันต่อคุณภาพของรูปแบบการบริหารสะท้อนถึงความน่าเชื่อถือและความชัดเจนของรูปแบบที่พัฒนาขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบัน ภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลางและความต้องการ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจุบันมีสถานศึกษามีการดำเนินการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในระดับปานกลาง กระบวนการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพขาดความต่อเนื่อง ซึ่งครูมีความต้องการให้เกิดการพัฒนาเพื่อให้มีการดำเนินการในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ เฉลิมพล สุปัญญาบุตร (2562) การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ผลการสร้างรูปแบบการบริหารโดยใช้กระบวนการบริหารคุณภาพร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ เนื้อหาของรูปแบบ กระบวนการของรูปแบบ และการวัดและประเมินผลรูปแบบ โดยมีผลการประเมินรูปแบบของผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า รูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบมีความเป็นไปได้ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรูปแบบมีองค์ประกอบครบถ้วนตามแนวคิดการพัฒนารูปแบบ โดยมีกระบวนการบริหารคุณภาพ PDSA ที่แต่ละขั้นตอนในกระบวนการบริหารคุณภาพประกอบด้วยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกัน การร่วมแรงร่วมใจของทีม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแบ่งปันการปฏิบัติ การสนทนาเพื่อสะท้อนผลและชี้แนะการปฏิบัติงาน การประยุกต์ใช้ความรู้และปรับปรุง และการสนับสนุนชุมชน รูปแบบการบริหารที่ได้พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับทิศทางนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่มุ่งเน้นการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในโรงเรียน ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยพัฒนาความเชี่ยวชาญและความชำนาญในการปฏิบัติงานของครูที่มีคุณภาพ โดยนำหลักการนี้มาเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการเติบโตทางวิชาชีพของครู สอดคล้องกับผลการวิจัยนี้ของ ประคอง รัศมีแก้ว (2562) ศึกษาพบว่า รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์

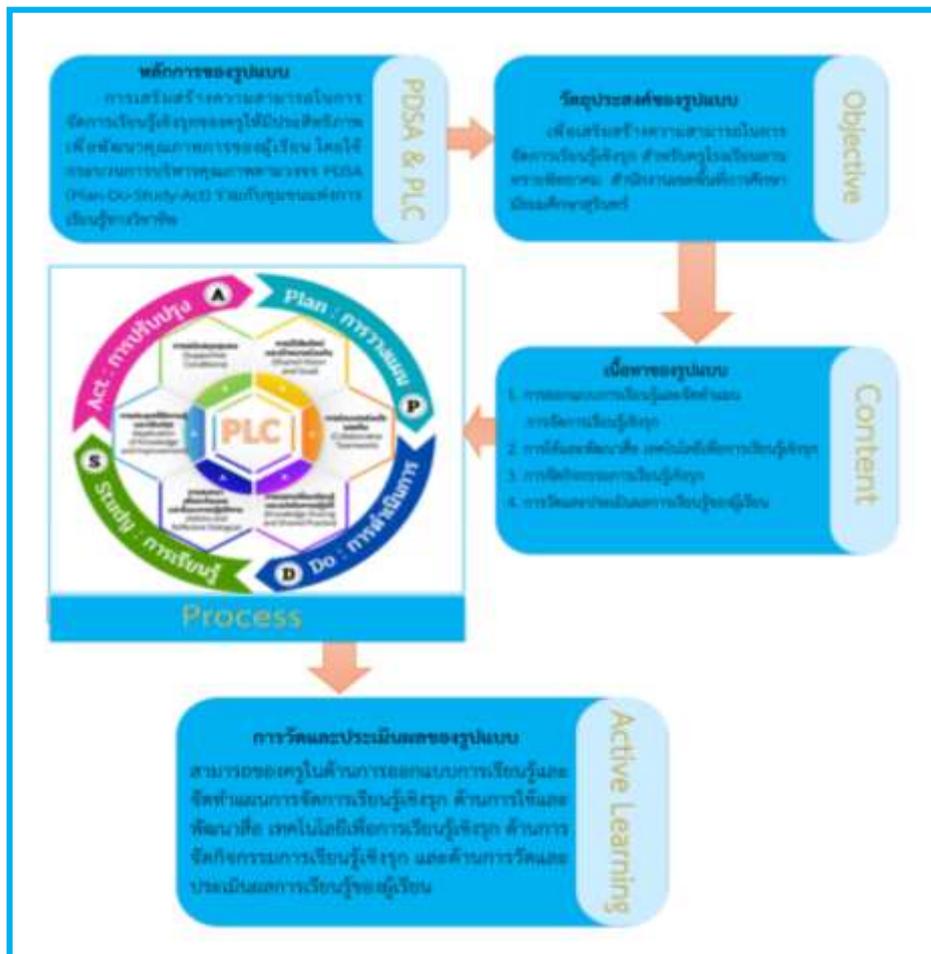
ของรูปแบบ เนื้อหาของรูปแบบกระบวนการของรูปแบบ และการวัดและประเมินผล และสอดคล้องกับ อรทัย แสงณ (2564) ศึกษาพบว่า รูปแบบการส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ ของรูปแบบ เนื้อหาของรูปแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ และการวัดและประเมินผล

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า ผลการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้กระบวนการบริหารคุณภาพร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ภาพรวมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรูปแบบการบริหารคุณภาพที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับความต้องการของครู การปฏิบัติงานตามขั้นตอนของกระบวนการบริหารโดยใช้กระบวนการบริหารคุณภาพตามวงจรคุณภาพ PDSA ร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง จะนำไปสู่ความสำเร็จของการเพิ่มขีดความสามารถในการดำเนินการ เกิดการบริหารแบบสมดุล แวดตา พูลสวัสดิ์ และคณะ (2561) การพัฒนาความสามารถครูโดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ช่วยสร้างความตระหนักและความรับผิดชอบแก่ผู้บริหารและครูทุกคน รวมทั้งได้สร้างข้อตกลงและแนวปฏิบัติที่ชัดเจนร่วมกัน มีบรรยากาศและมีวัฒนธรรมการทำงานแบบมีส่วนร่วม มีการทำงานเป็นทีม ครูผู้สอนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ รับการชี้แนะจากผู้เชี่ยวชาญ และเพื่อนครูในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และนำรูปแบบ เทคนิคการสอน และวิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่เหมาะสมไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในชั้นเรียน การให้ข้อมูลสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้แก่ครูสอนเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้อของผู้เรียนและพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุกใช้เรียนให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ แดน (2012) ที่ศึกษาพบว่า โรงเรียนแต่ละแห่งมีการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในรูปแบบที่แตกต่างกัน การที่โรงเรียนและครูให้ความสำคัญกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จึงทำให้ครูได้รับคำแนะนำและแนวทางที่ดีในการนำปฏิบัติงาน และทำให้นักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและมีผลการเรียนที่ดีขึ้น

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 4 พบว่า ผลการประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้กระบวนการบริหารคุณภาพร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ด้านความถูกต้องครอบคลุม ด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเหมาะสม และด้านความเป็นไปได้ มีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ที่ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรูปแบบนี้เกิดจากการบูรณาการที่มีเหตุผลเชิงทฤษฎี โดยวงจร PDSA และชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ที่มีจุดร่วมที่สำคัญในการเน้นการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การใช้ข้อมูลเป็นฐาน และการมุ่งเน้นผลลัพธ์ที่วัดได้ การที่ครูได้ผ่านกระบวนการใช้รูปแบบจริงในขั้นตอนที่ 3 ทำให้มีประสบการณ์ตรงและสามารถประเมินประสิทธิผลได้อย่างแท้จริง นอกจากนี้ การพัฒนารูปแบบโดยอาศัยข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการในขั้นตอนที่ 1 ทำให้รูปแบบตอบสนองความต้องการจริงของครู และการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญช่วยให้รูปแบบมีความน่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฮอลล์แลม (2015) ที่ศึกษาพบว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ได้รับการยอมรับว่ามีประสิทธิภาพในการปรับปรุงการทำงานร่วมกันของครูและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยรัตน์ เจริญสุข (2564) ที่ศึกษาพบว่า ผลการประเมินรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ ของครูโรงเรียนหนองบัวแดงวิทยา อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ และด้านความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประคอง รัศมีแก้ว (2562) ที่ศึกษา รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้

ทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์ในการนำไปปฏิบัติของรูปแบบภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ภาพที่ 2 รูปแบบการบริหารโดยใช้กระบวนการบริหารคุณภาพร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูโรงเรียนลานทรายพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

จากแผนภาพที่ 2 แสดงถึง รูปแบบการบริหารโดยใช้กระบวนการบริหารคุณภาพร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีการดำเนินการสามารถอธิบายโดยสังเขปดังนี้

รูปแบบการบริหารโดยใช้กระบวนการบริหารคุณภาพร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ เนื้อหาของรูปแบบ กระบวนการของรูปแบบ และการวัดและประเมินผลรูปแบบ โดยมีกระบวนการบริหารคุณภาพ PDSA ที่แต่ละขั้นตอนในกระบวนการบริหารคุณภาพประกอบด้วยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกัน (Shared Vision and Goal) การร่วมแรงร่วมใจของทีม

(Collaborative Teamwork) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแบ่งปันการปฏิบัติ (Knowledge and Practice Sharing) การสนทนาเพื่อสะท้อนผลและชี้แนะการปฏิบัติงาน (Advice and Reflective dialogue) การประยุกต์ใช้ความรู้และปรับปรุง (Application of knowledge and improvement) และการสนับสนุนชุมชน (Supportive conditions) นำมาใช้ในการเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยการประเมินความสามารถ 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) การออกแบบการเรียนรู้และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2) การใช้และพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ เชิงรุก 3) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก และ 4) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

สรุป

การบริหารสถานศึกษาด้วยรูปแบบการบริหารโดยใช้กระบวนการบริหารคุณภาพร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นรูปแบบที่พัฒนากระบวนการบริหารคุณภาพด้วยวงจรคุณภาพ PDSA ร่วมกับกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ประกอบด้วย การมีวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกัน (Shared Vision and Goal) การร่วมแรงร่วมใจของทีม (Collaborative Teamwork) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแบ่งปันการปฏิบัติ (Knowledge and Practice Sharing) การสนทนาเพื่อสะท้อนผลและชี้แนะการปฏิบัติงาน (Advice and Reflective dialogue) การประยุกต์ใช้ความรู้และปรับปรุง (Application of knowledge and improvement) และการสนับสนุนชุมชน (Supportive conditions) ช่วยเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในด้านการออกแบบการเรียนรู้และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การใช้และพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้เชิงรุก การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้กับครูโรงเรียนลานทรายพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ได้ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1) จากผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารโดยใช้กระบวนการบริหารคุณภาพร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสามารถเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDSA อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยแสดงบทบาทเป็นผู้นำทางวิชาการและผู้นำการเปลี่ยนแปลง สร้างความตระหนักและให้การสนับสนุนแก่ครูในทุกขั้นตอน รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้กลายเป็นวัฒนธรรมองค์กรที่ยั่งยืน

2) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการวางแผนการจัดการเรียนรู้ การดำเนินการตามรูปแบบการบริหารที่พัฒนาขึ้นนี้ ครูผู้สอนและสมาชิกในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพควรร่วมมือกันในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด โดยมีความเชื่อมโยงกันอย่างเหมาะสม การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกควรมุ่งเน้นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้และทักษะการคิดขั้นสูง ทั้งการวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินผล โดยเน้นให้ผู้เรียนมีโอกาสนอภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน รวมทั้งควรมีการประเมินผลที่สะท้อนสภาพจริงและสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้

3) การเตรียมความพร้อมและการเชื่อมโยงประสบการณ์การเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามรูปแบบที่พัฒนา ครูผู้สอนควรจัดเตรียมความพร้อมโดยการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการปฏิบัติที่สร้างสรรค์และหลากหลาย ตลอดจนการเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมของผู้เรียนเข้ากับความรู้ใหม่ที่จะได้รับ เพื่อให้ เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายและยั่งยืน

4) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการชั้นเรียน ในด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการบริหารจัดการชั้นเรียน ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติและพัฒนาความรู้ และทักษะการคิดขั้นสูง ทั้งการวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินผล โดยเน้นกระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม การสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ที่นำไปสู่การสร้างผลงานหรือชิ้นงาน ครูควรมีการตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนระหว่างการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่สามารถสร้างความสนใจและมีความเหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อให้การเรียนรู้เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาวิจัยผลการนำรูปแบบการบริหารโดยใช้กระบวนการบริหารคุณภาพร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการส่งเสริมความสามารถด้านอื่น ๆ ของครูโรงเรียนลานทรายพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

2) ควรศึกษาวิจัยผลการนำรูปแบบการบริหารโดยใช้กระบวนการบริหารคุณภาพร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก กับหน่วยงานอื่นที่มีบริบทที่แตกต่างกับโรงเรียนลานทรายพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

เอกสารอ้างอิง

- จิตติมา อัครธิตพงศ์. (2561). แนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในยุคไทยแลนด์ 4.0. *วารสารวิทยาการจัดการ การปริทัศน์*, 20(1), 100-107.
- เฉลิมพล สุปัญญาบุตร. (2562). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24. *วารสารแสงอีสาน*, 16(2), 266-280.
- ชัยรัตน์ เจริญสุข. (2564). รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนหนองบัวแดงวิทยา อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ. *วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ*, 3(3), 84-100.
- ชาโรณี ตรีวีระบุญ. (2560). การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพด้วยการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน: แนวคิดและแนวทางสู่ความสำเร็จ. *วารสารครุศาสตร์*, 45(1), 299-319.
- ชูชาติ พ่วงสมจิตร. (2560). ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และแนวทางการนำมาใช้ในสถานศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ.*, 10 (1), 34-41.
- ทิตนา แคมมณี. (2556). *รูปแบบการเรียนการสอน : ทางเลือกที่หลากหลาย*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แคมมณี. (2560). *รวมบทความทางวิชาการ กลยุทธ์การยกระดับคุณภาพโรงเรียน ครู หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ.

- ประคอง รัตมีแก้ว. (2563). การพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารสิทธิธรรมปริทรรศน์*, 21(2), 255-268.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และ พเยาว์ ยินดีสุข. (2561). *การเรียนรู้เชิงรุกแบบรวมพลังกับ PLC เพื่อการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. (2560). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก (วันที่ 6 เมษายน 2560).
- โรงเรียนลานทรายพิทยาคม (2564). *ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2564*. สุรินทร์ : โรงเรียนลานทรายพิทยาคม.
- วารินทร์พร พันเพ็ญฟู. (2562). สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของนักศึกษาวิชาชีพครู. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 10(3), 193-202.
- แหวดตา พูลสวัสดิ์, ประเวศ เวชชะ, ไพโรภ รัตนะชวงค์ และ สมเกียรติ ตุ่นแก้ว. (2561). การบริหารจัดการอาชีวศึกษาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันยุคการศึกษาไทย 4.0 ของวิทยาลัยเทคโนโลยีซีเทคแปซิฟิก. *วารสารวิจัยและพัฒนาวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 13(1), 8-16.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579*. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- อรทัย แสงลุน และ มนสิข สิริสมบุรณ์. (2565). การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยใช้การศึกษาขั้นเรียนผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ. *วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 7(5), 332-348.
- DuFour, R. (2010). *Learning By Doing: A Handbook for Professional Learning Community at Work*. UK: Solution Tree.
- Hallam, P. R., Smith, H. R., Hite, J. M., Hite, S. J., Wilcox, B. R. (2015). Trust and Collaboration in PLC Teams: Teacher Relationships, Principal Support, and Collaborative Benefits. *NASSP Bulletin*, 99(3), 193-216.
- Noakes, N. S. (1993). *Action Research: The Overview of Action Research*. Hong Kong: Center for Education Innovation, The Hong Kong University of Science and Technology.
- William Edwards Deming. (2017). *PDSA Cycle*. Retrieved October 14, 2017. from <https://deming.org/explore/p-d-s-a>